

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

STANOVISKO EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

ze dne 1. února 2023

k návrhu nařízení, kterým se mění nařízení (EU) č. 260/2012 a (EU) 2021/1230, pokud jde o okamžité úhrady v eurech**(CON/2023/4)**

(2023/C 106/02)

Úvod a právní základ

Evropská centrální banka (ECB) obdržela dne 16. listopadu 2022 žádost Rady Evropské unie a dne 24. listopadu 2022 žádost Evropského parlamentu o stanovisko k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 260/2012 a nařízení (EU) 2021/1230, pokud jde o okamžité úhrady v eurech ⁽¹⁾ (dále jen „navrhované nařízení“).

Pravomoc ECB zaujmout stanovisko je založena na čl. 127 odst. 4 a čl. 282 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie, neboť navrhované nařízení obsahuje ustanovení, která spadají do oblasti působnosti ECB podle čl. 127 odst. 2 SFEU a článku 3.1 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, zejména v souvislosti se základním úkolem Evropského systému centrálních bank podporovat plynulé fungování platebních systémů. V souladu s čl. 17.5 první větou jednacího řádu Evropské centrální banky přijala toto stanovisko Rada guvernérů.

1. Obecné připomínky

1.1 ECB vřele vítá iniciativu Evropské komise k podpoře poskytování a využívání okamžitých plateb, které jsou definovány jako úhrady v eurech v EU, kterými se převádějí peněžní prostředky na platební účet příjemce do deseti sekund po obdržení platebního příkazu od plátce. Tato iniciativa je dobře propojena se strategií Eurosystemu pro malé platby ⁽²⁾, jejímiž hlavními prvky jsou: a) vytvoření celoevropského řešení pro malé platby v bodu interakce; b) úplné zavedení okamžitých plateb; c) zlepšení přeshraničních plateb mimo EU; a d) podpora inovací, digitalizace a evropského platebního ekosystému.

1.2 V zájmu podpory plynulého fungování platebních systémů je zásadní řešit problémy roztržitosti v rámci jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA). V současné době není poskytování okamžitých plateb k dispozici ve všech jurisdikcích SEPA za rovných podmínek. V této souvislosti by opatření, která by dále harmonizovala poskytování okamžitých plateb v jurisdikcích SEPA, rozšířila výběr pro spotřebitele a podpořila inovace, bezpečnost a otevřenou strategickou autonomii evropských plateb. Ve stejném duchu by měla být podporována i opatření, která mohou

⁽¹⁾ COM(2022) 546 final.

⁽²⁾ Viz strategie Eurosystemu pro malé platby, která je k dispozici na internetových stránkách ECB www.ecb.europa.eu.

podpořit účinnost v rámci SEPA, pokud je zajištěn soulad s platnými právními předpisy v oblasti ochrany údajů. Bylo by užitečné prozkoumat možnost zavedení standardizovaných a/nebo případně centralizovaných celoevropských řešení pro kontroly nesrovnalostí, jež by poskytovatelé platebních služeb zpřístupnili před schválením okamžité platby nebo před připsáním finančních prostředků na účet příjemce, například tím, že Eurosystem využije svého ústředního postavení v prostředí okamžitých plateb, což mu umožní oslovit všechny příslušné protistrany.

- 1.3 Poskytování a využívání okamžitých plateb v Unii od zahájení systému okamžitých úhrad v rámci SEPA (SCT Inst) v roce 2017 vzrostlo, ale dosud se nestalo novou normou, jak by bylo možné očekávat. ECB i nadále vybízí účastníky trhu, aby zavedli okamžité platby na celoevropském základě a aby co nejdříve podporovali jejich využívání koncovými uživateli. V listopadu 2018 ECB zahájila službu zúčtování okamžitých plateb v systému TARGET (TIPS), která poskytovatelům platebních služeb usnadňuje nabízení okamžitých plateb a umožňuje jim okamžitě, bezpečně a kdykoli vypořádat okamžité platby. Od roku 2022 musí být všichni poskytovatelé platebních služeb, kteří se řídí systémem SCT Inst a jsou dosažitelní v TARGET2, dosažitelní i prostřednictvím TIPS, což přispívá k celoevropské dostupnosti (nebo interoperabilitě) poskytovatelů platebních služeb, kteří nabízejí okamžité platby na technické úrovni tržní infrastruktury.
- 1.4 ECB bere na vědomí vyloučení institucí elektronických peněz a platebních institucí, které by jinak byly povinny nabízet všem svým uživatelům platebních služeb platební službu pro odesílání a přijímání okamžitých plateb, neboť se nemohou účastnit systémů vypořádání určených podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES⁽³⁾ (dále jen „směrnice o neodvolatelnosti zúčtování“) (4). ECB má za to, že pokud bude oblast působnosti směrnice o neodvolatelnosti zúčtování rozšířena tak, aby zahrnovala instituce elektronických peněz a platební instituce, měli by tyto poskytovatelé platebních služeb rovněž splňovat požadavek nabízet všem svým uživatelům platebních služeb platební službu pro odesílání a přijímání okamžitých plateb, neboť by se přímo podíleli na systémech vypořádání určených podle uvedené směrnice.

ECB podporuje požadavek, aby dotčení poskytovatelé platebních služeb nabízeli okamžité platby za stejné náklady, za něž nabízejí platby, které nejsou okamžité. ECB rovněž vítá zavedení zjednodušeného procesu kontroly dodržování sankčních předpisů s cílem překonat stávající model ověřování jednotlivých transakcí, aniž by se snížila účinnost kontroly dodržování sankčních předpisů. ECB dále podporuje navrhované zavedení služby pro odhalování nesrovnalostí mezi mezinárodním číslem bankovního účtu příjemce (IBAN) a jménem. Taková služba má potenciál omezit chyby a podvody při okamžitých platbách. Související poplatek za tuto službu však může od využití této služby odrazovat a ve spojení s ustanovením o možnosti rozhodnout se službu nevyužívat může vést k omezenějšímu využívání této dodatečné ochrany plátců, přičemž poskytovatelům platebních služeb stále ukládá investiční náklady na rozvoj služby. Požadavky na to, jak by měla být služba kontroly nesrovnalostí prováděna, nejsou příliš normativní, což umožňuje trhu potřebnou flexibilitu pro vývoj řešení. Harmonizovaný přístup by však zabránil možným problémům s roztržitostí. Je rovněž důležité poskytnout trhu dostatek času na vypracování a provedení vhodných opatření, která nebudou ohrožovat rychlost okamžitých plateb, neboť by to mohlo narušit jejich zavádění v místě prodeje.

2. Konkrétní připomínky

2.1 Definované pojmy

Některé pojmy vymezené v navrhovaném nařízení mohou a) vyžadovat sladění s pojmy, které se používají ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366⁽⁵⁾ (dále jen „směrnice o platebních službách“ (PSD2)), a b) vyžadovat změny směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU⁽⁶⁾ (dále jen „směrnice o platebních účtech“ (PAD)) a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882⁽⁷⁾ (dále jen „evropský akt o přístupnosti“ (EAA)). Konkrétně by definice „identifikátoru platebního účtu“ zavedená v navrhovaném nařízení měla být stejná jako

(3) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry (Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 45).

(4) Viz čl. 1 odst. 2 navrhovaného nařízení.

(5) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, o změně směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES, 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a o zrušení směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35).

(6) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU ze dne 23. července 2014 o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 214).

(7) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70).

„jedinečný identifikátor“ definovaný ve směrnici o platebních službách⁽⁸⁾. ECB navrhuje, aby normotvůrce Unie s ohledem na výše uvedené zvážil použití stejné terminologie v navrhovaném nařízení. „Úhrada“ je navíc pojem, který je již definován ve směrnici o platebních účtech⁽⁹⁾. ECB navrhuje, aby byla tato definice z důvodu jednotnosti sladěna s definicí „okamžitá úhrada“, která se zavádí v navrhovaném nařízení. V tomto ohledu směrnice o platebních účtech⁽¹⁰⁾ zdůrazňuje, že je třeba zajistit sladění definic, které jsou v ní obsaženy, s definicemi obsaženými ve směrnici o platebních službách a v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 260/2012⁽¹¹⁾. Kromě toho evropský akt o přístupnosti obsahuje definici „platebního terminálu“ s podobným významem jako pojem „rozhraní uživatele platebních služeb“, které je navrhováno v navrhovaném nařízení. ECB navrhuje, aby normotvůrce Unie zvážil změnu evropského aktu o přístupnosti za účelem sladění definice „platebního terminálu“ s definicí „rozhraní uživatele platebních služeb“. V neposlední řadě je v zájmu zajištění systematické soudržnosti důležité zvážit definované pojmy, které zavádí navrhované nařízení, v souvislosti s nadcházejícími změnami směrnice o platebních službách.

2.2 Nesrovnalosti mezi jménem a identifikátorem platebního účtu příjemce

Podle důvodové zprávy připojené k navrhovanému nařízení mohou poskytovatelé platebních služeb účtovat dodatečný poplatek za službu zjišťování nesrovnalostí mezi jménem a identifikátorem platebního účtu příjemce⁽¹²⁾. Dodatečný poplatek za zjištění nesrovnalostí by na jedné straně mohl mít odrazující účinek pro uživatele platebních služeb, což nemusí poskytování a využívání okamžitých plateb napomáhat. Na druhé straně je v souvislosti s okamžitými platbami tato služba kontroly nesrovnalostí zásadní. Z tohoto důvodu by navrhované nařízení mělo být pozměněno, aby se zabránilo tomu, že uživatelé platebních služeb buď okamžité platby nepoužívají, nebo nevyužívají služby kontroly nesrovnalostí kvůli souvisejícím poplatkům. Bez ohledu na využívání služby uživateli platebních služeb ukládá navrhované nařízení poskytovatelům platebních služeb povinnost tuto službu nabízet, což vyžaduje investiční náklady. V některých členských státech (např. v Nizozemsku) je již zavedena povinná kontrola IBAN podle jména příjemce, kterou všichni poskytovatelé platebních služeb poskytují u čísel IBAN pro domácí účty bez dodatečných poplatků. Harmonizovaný přístup k těmto kontrolám IBAN v rámci SEPA může být přínosný a nákladově efektivnější, což může vést například k zavedení společného systému a/nebo k poskytování služby centralizovaným způsobem.

2.3 Prověřování okamžitých plateb z hlediska unijních sankcí

Dotčení poskytovatelé platebních služeb musí provádět kontroly souladu se sankčními předpisy Unie ihned po vstupu veškerých omezujících opatření přijatých v souladu s článkem 215 SFEU v platnost⁽¹³⁾. V tomto ohledu by ECB chtěla uvést tři body.

Za první, navrhované nařízení nezabavuje příslušného poskytovatele platebních služeb povinnosti dodržovat příslušné vnitrostátní sankce uplatňované vůči příslušné osobě, orgánu nebo subjektu.

Za druhé, omezující opatření přijatá v souladu s článkem 215 SFEU mohou vstoupit v platnost dnem vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie nebo prvním dnem po jejich vyhlášení. S cílem zajistit, aby dotčení poskytovatelé platebních služeb tato omezující opatření neprodleně uplatňovali, ECB navrhuje, aby dotčení poskytovatelé platebních služeb byli povinni provést tato ověření okamžitě po vyhlášení omezujících opatření v Úředním věstníku (namísto bezprostředně po vstupu těchto opatření v platnost), čímž se usnadní jejich dodržování ve všech případech, kdy datum vstupu v platnost nastává později než datum vyhlášení.

Za třetí a v zájmu zajištění právní jistoty si je ECB vědoma potenciálně prospěšné úlohy, kterou by mohly identifikační kódy právnických osob (LEI) hrát v souvislosti s kontrolami souladu se sankčními předpisy Unie a/nebo jako globální identifikační standard pro protistrany, pokud jde o službu kontroly nesrovnalostí. Nejnovější pokyny EPC k plánovanému přechodu souborů pravidel EPC pro platební schémata na verzi normy ISO 20022 pro zaslání zpráv z roku 2019 do listopadu 2023 vycházejí z toho, že kódy LEI budou fungovat jako alternativní identifikátory pro

⁽⁸⁾ Viz čl. 4 bod 33 směrnice o platebních službách.

⁽⁹⁾ Viz čl. 2 bod 20 směrnice o platebních účtech.

⁽¹⁰⁾ Viz 14. bod odůvodnění směrnice o platebních účtech.

⁽¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 260/2012 ze dne 14. března 2012, kterým se stanoví technické a obchodní požadavky pro úhrady a inkasa v eurech a kterým se mění nařízení (ES) č. 924/2009 (Úř. věst. L 94, 30.3.2012, s. 22).

⁽¹²⁾ Viz strana 10 důvodové zprávy k navrhovanému nařízení.

⁽¹³⁾ Viz čl. 1 odst. 2 navrhovaného nařízení.

„nesoukromou“ stranu ⁽¹⁴⁾. To by řešilo technické překážky na úrovni platebního schématu EPC. Zatímco spoléhání se na kódy LEI závisí na jejich širším provádění, zahrnutí odkazu na možné použití identifikačních kódů LEI v navrhovaném ustanovení o kontrole souladu se sankčními předpisy by ukázalo, že Evropská unie podporuje používání a prosazování tohoto globálního standardu.

2.4 Řízení o porušení povinnosti

Aby se zabránilo scénáři, kdy by plánovaná doba výpadku systému SCT Inst neúmyslně vedla k tomu, že poskytovatelé platebních služeb poruší právo Unie, navrhuje ECB, aby byla do navrhovaného nařízení zahrnuta výhrada. ECB proto navrhuje vyjmout poskytovatele platebních služeb z řízení o porušení povinnosti ve zcela výjimečném případě, kdy systém SCT Inst není po krátkou dobu k dispozici, jak to schválil jeho příslušný řídicí orgán, což zabraňuje zpracování okamžitých plateb.

Konkrétní pozměňovací návrhy k těm ustanovením navrhovaného nařízení, která ECB doporučuje změnit, jsou uvedeny v samostatném technickém pracovním dokumentu včetně příslušného odůvodnění. Technický pracovní dokument je k dispozici v anglickém jazyce na internetových stránkách EUR-Lex.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 1. února 2023.

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

⁽¹⁴⁾ Viz pokyny na internetových stránkách EPC www.europeanpaymentscouncil.eu.